

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi valtioneuvoston jäsenen tehtävään liittyvästä karensista

Asianro VN/3166/2022

Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä

17.3.2022

Valtioneuvoston kanslialle,

Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi valtioneuvoston jäsenen tehtävään liittyvästä karensista.

KD eduskuntaryhmä ei kannata lakia esitetystä muodossa.

Tapaukset, joissa ministeri siirtyy kesken virkakautensa tai heti sen jälkeen yksityisen sektorin palvelukseen, ovat toistaiseksi olleet Suomessa harvinaisia, huolimatta muutamien tapausten saamasta suuresta julkisuudesta. Erityisavustajien ym. ministerien esikunnan jäsenten siirtymistä elinkeinoelämän palvelukseen karensisopimuksen jälkeen lienee tapahtunut huomattavasti enemmän, mutta nämä eivät aina herätä vastaavaa huomiota mediassa.

KD eduskuntaryhmä katsoo, että mikäli karensilainsäädäntö säädetään, ei ministerin karensiajan palkkiota tulisi maksaa valtion kassasta. Tällaisesta "palkallisesta lomasta" voisi seurata negatiivista suhtautumista kansalaisten parissa julkisen viran haltijoita kohtaan (vrt. kansanedustajien sopeutumiseläke). Mahdollisen karensiajan kuluja ei siis tule kattaa valtiolla vaan lähtökohtaisesti siirtää esimerkiksi uudelle työnantajalle.

Esityksessä lähdetään liikkeelle ajatuksesta, että valtioneuvoston jäsenen nopea työllistyminen ministerikauden jälkeen liike-elämän palvelukseen on negatiivinen asia, ja ministeri voisi toiminnallaan vahingoittaisi julkista etua tai saada perusteetonta hyötyä. Tämä on tietenkin mahdollista, mutta lähtökohtaisesti myös ministeriin tulisi soveltaa syyttömyysolettamaa. Lähtökohtaisesti myös valtioneuvoston jäsenen, kuten kenen tahansa huippuasiantuntijan nopea työllistyminen on myös Suomen etu.

Esitetty laki koskisi ministereitä. Pohdimme, voisiko ministereiden kohdalla soveltaa vastaavaa karensisopimusta kuin esimerkiksi erityisavustajilla on. Karensisopimuksen pituus voisi tällöin vaihdella ministeriöittäin, riippuen siitä kuinka arkaan tietoon ministerillä on pääsy. Koska myös ministerien esikunnan henkilökunnalla voi olla laaja pääsy luottamukselliseen tietoon, tulisi ministerin ja erityisavustajien karensien lähtökohtaisesti olla yhtä pitkiä.

Edellä mainituista syistä emme kannata lakiesitystä esitetystä muodossa.